

Spørreliste nr. 193

BIL OG BILKJØRING

Den som besvarer listen er innforstått med at svaret blir arkivert (anonymt) og blir brukt av forskere i dag og i fremtiden. Den som svarer kan til enhver tid be om å få svaret i retur eller makulert.

Bilen er viktig i hverdagen. I vår tid setter den sitt preg på både den enkeltes organisering av tilværelsen og på samfunnet, miljøet og politikken. Alle kjører ikke bil, men alle kan ha meninger om bil og bilbruk. Vi spør om mye, – svar på det du synes du vet noe om. Spørsmålene er til hjelp for tanken. Les gjennom hele listen før du begynner å skrive. Takk!

Barndomsminner

Hva syntes du som barn om biler og om å kjøre bil, var det hyggelig og morsomt eller ble du bilsyk, redd, trett?

Hvilke bilmerker husker du spesielt? Var det viktig i kameratflokkene å kunne skille mellom forskjellige bilmerker? Samlet du på samlebilder av biler?

Hvem hadde bil: dere selv, besteforeldre, tanter og onkler eller naboer?

Hva ble bilen brukt til, - daglig bruk, ferier?

Å kjøre bil

Hvor gammel var du da du tok sertifikat? Fortell om kjøreopplæringen. Var det vanskelig? Dyrt?

Fortell om din første langtur etter at du hadde fått sertifikat.

Hvis du ikke har førerkort, fortell hva grunnen er til det.

Hvem i familien har kjørekort? Er det regler for hvem som får kjøre?

Er du glad i å kjøre bil?

Oppfatter du deg selv som en god, middels eller dårlig bilfører?

Vil du helst kjøre alene eller sammen med andre? Synger du når du kjører bil, hører radio, musikk? Hva gjør du når du kjenner deg søvnig?

Har du/dere faste stoppe- og rasteplasser på turer dere gjør ofte, f. eks. til hytta eller til slektninger? Hvorfor er de valgt?

Hvordan vil du beskrive landskapsopplevelsen når du kjører bil i forhold til når du sykler eller går?

Hva synes du om gjeldende fartsgrenser?

Hvis det er fartskontroll, synes du det er greit å få signal fra møtende biler? Er du glad for det og bruker du selv å varsle andre? Hva synes du om automatisk fartskontroll?

Hva synes du om forbikjøringer? Hvordan reagerer du når du selv blir forbikjørt?

Føler du deg bekvem med nattkjøring, kjøring på glatt føre?

Stopper du og hjelper andre bilister som har fått problemer? Har du selv fått hjelp av andre bilister? Fortell om slike episoder.

Har du tatt haikere med i bilen? Ser du haikeren an før du stopper? Hva legger du vekt på for å ta med en haiker? Har du selv vært haiker? Fortell.

Tenker du på bilulykker når du selv kjører?

Hva synes du om endringen i promillegrensen fra 0,5 til 0,2? Mener du det er forsvarlig å kjøre bil etter ett glass vin eller øl?

Hender det at du kjører en tur uten noe egentlig mål bare for fornøydelsens skyld, for å slappe av, for å få småbarn til å sove?

Kjenner du til karakteristikk eller økenavn på den kjappe bilisten og den langsomme? Særtrekk for kvinnelige og mannlige bilførere; unge og eldre? Bruker du selv slike økenavn/karakteristikk?

Har du erfaring fra ungdomstiden med at bilen var viktig for det man gjorde sammen eller at bilen bestemte hvor og hvordan ungdom møttes og var sammen? Fortell.

Å være passasjer

Til deg som selv kjører: Har du noe imot å sitte på med andre? Fortell evt. hvorfor.

Når du er med på lengre turer, deles kjøringen mellom flere? Hvis ikke, hvem er det som kjører og hvem er passasjer?

Når du er passasjer, hvor vil du helst sitte?

Har du oppgaver med å lese kart, følge med på skiltingen? ”Deltar” du i kjøringen: ”bremser”, varsler, kommenterer o.l.? Fortell om bilførerens reaksjoner på dette.

Er det din oppgave som passasjer på lengre turer å holde bilføreren våken og opplagt? Hvordan? Hva gjør du/dere for å gjøre bilturen hyggelig for barn?

Har du vært med i en bilulykke noen gang? Hva har det betydd for din innstilling til å kjøre bil eller være passasjer?

Å eie bil

Fortell om din egen eller familiens første bil. Hvorfor ble den kjøpt, og hva styrte valget av bil? Var det merke, kjøreegenskaper, farge, hestekrefter, pris? Innhentet du råd fra venner, slekt, bilselgere? Prøvekjørte du? Hvem bestemte til slutt?

Hva slags bil har du i dag? Hvorfor har du valgt nettopp den bilen? Har du ofte skiftet bil i løpet av ditt liv? Hvis du/familien har flere biler, så fortell om hver enkelt bil, hvordan og når den brukes, og hvem som kjører den.

Fører du/familien løpende regnskap for bilholdet? Hvor stor andel av budsjettet mener du det er rimelig å bruke på bil? Hva sparer du inn på for å kunne holde bil?

Hvor langt kjører du i året? Hvordan brukes bilen mest: langturer eller dagligkjøring?

Har bilen din fått navn, hvilket – og hvorfor? Kjenner du til andre eksempler på bilnavn?

Får familiens ungdommer låne bilen din? Låner du bilen ut til andre, f. eks til venner, slektninger? Hvis nei: Hvorfor ikke?

Er det selvsagt at den som har bil stiller opp med henting og bringing av personer som ikke selv kjører?

Er du oppmerksom på forandringer i lyd, lukt, og bilens ”oppførsel” når du er ute og kjører?

Steller og reparerer du bilen selv? Hva gjør du i tilfelle? Trives du med den slags arbeid? Får du hjelp av venner, slektninger? Av hvem har du lært det du kan om vedlikehold og reparasjon av bil?

I hvilke tilfeller setter du bilen på verksted?

Hvem vasker bilen? Hvor ofte vaskes den?

Hva har du av ekstrautstyr til bilen?

Har du pynteting i bilen? Pute, blomstervase, maskot, bilpledd e. l. Har du utstyrt bilen med noe mot bilsyke?

Holder du deg løpende orientert på bilmarkedet – følger med på forbruker- og sikkerhetstester og lignende? Leser du bil- og motorblad?

Kan du fortellinger om forskjellige bilmerker og deres egenheter? Hva med førere av spesielle bilmerker? Hva karakteriserer ”drømmebilen” (merke) og hvilken bil vil du absolutt ikke ha?

Synspunkter på bil og bilisme

I løpet av den siste generasjonen har det vært en voldsom økning i bruk av bil. Har du reflektert over hvilken betydning dette har hatt for landskapet?

Hva slags tanker gjør du deg omkring bil, økonomi og livskvalitet? Har du regnet på hva det koster å ha bil i forhold til de verdiene du tillegger det å ha bil? Hva er forholdet mellom bilen som luksus og bilen som nødvendighet i ditt tilfelle?

Kunne du tenke deg å leie bil i stedet for å eie? Går du eller tar sykkelen til kortere ærender, eller vil du helst bruke bilen?

Hva kunne få deg til å endre bilholdet, eventuelt slutte å ha bil?

Hvordan tror du din tilværelse vil være uten bil?

Skriv litt om dine refleksjoner omkring bil og miljø. Hvor viktig er det for deg å kunne kjøre helt frem til døren på hytta eller der du bor? Kunne du tenkt deg å måtte gå litt lenger til fots for å få et bilfritt miljø? Tar du andre forholdsregler i forhold til miljøet?

Bruken av bil fører lett til en mer stillesittende tilværelse. Stemmer dette for deg? Gjør du noe for å motvirke det?

Forholdet mellom privatbilisme og kollektivtrafikk er et tema i politisk debatt og beslutninger. Hvilke tanker har du gjort deg om dette? Ville du brukt bilen mindre eller kvittet deg med den om kollektivtrafikken var bedre der du bor?

Hvert år har samfunnet store menneskelige og økonomiske omkostninger som følge av bilismen: skader, dødsfall, sykdom og forurensing. Hva mener du er det viktigste vi kan gjøre for å redusere noe av dette?

Hvilken oppfatning har du av bil som symbol på status? Vi vil gjerne ha fortellinger og eksempler som illustrerer dette.

Anne Moestue

Ann Helene Bolstad Skjelbred